

Raadsinformatiebrief¹

Onderwerp	Uitvoering Motie Sandwichborden plaatsen tijdens verkiezingen
Portefeuillehouder	J. Hamming
Portefeuille	Bestuurlijke organisatie

Aan de leden van de gemeenteraad Zaanstad,

Inleiding

Op 14 juli 2022 is in uw raad een motie aangenomen die het college oproept om “het beleid te wijzigen door het plaatsen van sandwichborden door politieke partijen mogelijk te maken voorafgaand aan de verkiezingen, waarbij ook criteria worden opgesteld om het gelijke speelveld te kunnen blijven waarborgen”. In de loop van de jaren zijn er verschillende verzoeken van politieke partijen geweest om rondom de verkiezingscampagne te kunnen aanplakken of sandwichborden te plaatsen. In de aanloop naar de vervroegde landelijke verkiezingen van 22 november 2023, zijn door uw raad technische vragen gesteld over het gedogen van het plaatsen van sandwichborden voor de landelijke verkiezingen en is er een motie “Weer plakken op verkiezingsborden” ingediend (verworpen), om voorafgaand aan de verkiezingen van het Europees Parlement in 2024 verkiezingsborden te plaatsen waarop politieke partijen zelf posters kunnen plakken.

Het college informeert met deze raadsinformatiebrief over de uitvoering van deze motie. Daarbij vindt het college het belangrijk dat onze lokale democratie laagdrempelig en zichtbaar is door het voeren van campagne van politieke partijen.

Toelichting

In 2014 heeft het toenmalige college het besluit genomen om bij de verkiezingen de houten verkiezingsborden te vervangen door een verkiezingsbord, genaamd “De Trotter”. De raad is hierover geïnformeerd in RIB 2014/166277. De houten borden, die daarvoor in gebruik waren, stelden politieke partijen zelf in staat om posters aan te plakken. De belangrijkste reden voor de ingebruikname van de trotters was de verrommeling van de openbare ruimte (posters lieten los met wind en regen, kwamen in bosjes en struiken terecht) en het gelijke politieke speelveld (elke partij krijgt evenveel ruimte, er kunnen geen posters meer over elkaar heen geplakt worden). Op basis van het beleid van 2014 mogen politieke partijen geen gebruik maken van tijdelijke reclameborden die zelf geplaatst worden, tijdelijke driehoeksborden of sandwichborden.

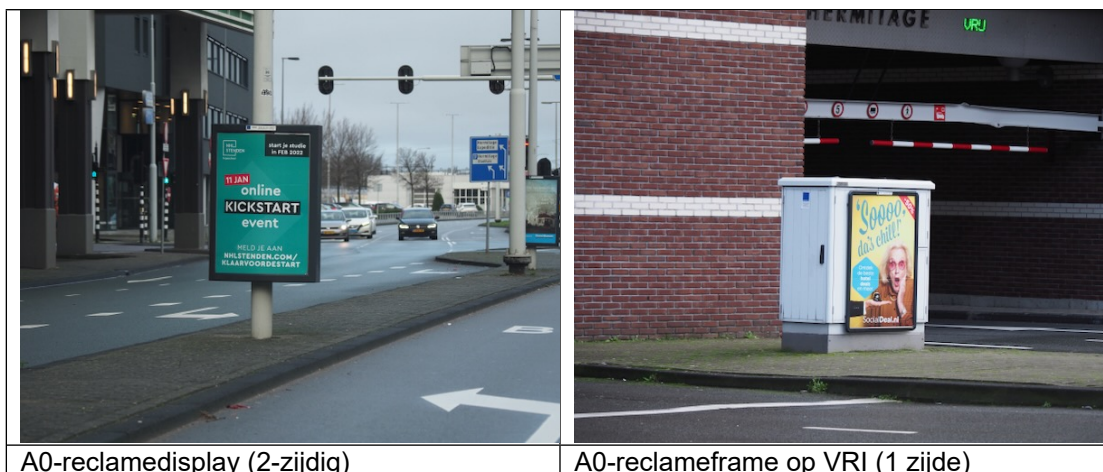
Uitvoering van de motie

De gemeente heeft een (binnenkort aflopende) concessieovereenkomst met Centercom Buitenreclame, waarin deze onderneming het recht heeft om A0-reclameborden (240 displays en 73 frames op VRI-kasten) te plaatsen en te verhuren aan adverteerders. Een aanbesteding voor deze reclamevorm is gestart. In deze aanbesteding wordt opgenomen dat politieke partijen mogen gebruik maken van de A0-reclame en daarvoor sterk gereduceerde tarieven betalen (lager dan het huidige tarief voor culturele activiteiten ad € 32,45 per week).

Als voorwaarde in de aanbesteding wordt tevens het volgende opgenomen:

- Politieke partijen mogen gebruik maken van deze regeling tijdens **alle** verkiezingsperiodes (aanvang 3 weken voor datum verkiezingen).
- Politieke partijen mogen maximaal 25 borden afnemen. Dit geeft een bereik door de hele gemeente en zorgt ook voor een gelijk speelveld.
- Indien er meer vraag is van politieke partijen dan er ruimte is bij de exploitant, dient de exploitant tijdelijk extra borden te plaatsen.

¹Op deze raadsinformatiebrief volgt geen actie van de Agendacommissie. Wanneer u een onderwerp hieruit wilt bespreken dan kunt u dit doen door een raadsinstrument in te zetten. Bijvoorbeeld een rondvraag (primair gericht aan het college van B&W of een agenda-initiatief (primair gericht aan de collega fracties)). Vermeld altijd in het raadsinstrument: wat u wilt bespreken inclusief een korte concrete toelichting.

A0-reclamedisplay (2-zijdig)

A0-reclameframe op VRI (1 zijde)

Daarnaast geeft het college uitvoering aan de motie om het plaatsen van sandwichborden tijdens de **gemeenteraadsverkiezingen**, die één keer in de vier jaar plaatsvinden, toe te staan. Daarbij kan niet het gelijke speelveld worden gewaarborgd, elke partij is zelf verantwoordelijk voor het aantal geplaatste sandwichborden en het verwijderen hiervan. Om dit mogelijk te maken wordt voorgesteld om artikel 5.50 van de Verordening Fysieke Leefomgeving (VFL) te wijzigen en hierin regels voor het plaatsen van sandwichborden op te nemen. Artikel 5:50 Plaatsen van objecten op een openbare plaats (VFL) verbiedt namelijk het plaatsen van objecten in de openbare ruimte en het aanplakken is conform artikel 2.42 Plakken en kladden lid 1 van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) verboden. Het college gedooft geen overtredingen van de APV en de (VFL) bij verkiezingen. Gedogen van overtredingen is alleen bij uitzonderlijke situaties aanvaardbaar en kan in strijd zijn met het gelijkheidsbeginsel. Dit kan inwoners en ondernemers een onrechtvaardigheidsgevoel geven ten opzichte van de overheid.

Financiële en Juridische consequenties

Het wijzigingen van het beleid rondom het plaatsen van sandwichborden in de openbare ruimte vereist een aanpassing van concessieovereenkomst. Dit wordt bij de lopende aanbesteding meegenomen.

Daarnaast is het wenselijk om in artikel 5.50 van de Verordening Fysieke Leefomgeving algemene regels voor het plaatsen van sandwichborden op te nemen.

Geheimhouding op grond van de Gemeentewet

Openbaar

Aanpak/uitvoering

De wijziging van de Verordening Fysieke Leefomgeving (VFL) zal worden meegenomen in de actualisatieronde eind 2024/begin 2025. In de VFL zal een aantal strikte criteria worden opgenomen, waaronder:

- Het aantal aangewezen plekken, dat niet concurreert met de huidige reclamecontracten en geen verkeersonveilige of belemmerende situaties opleveren.
- Het afspreken van een vastgestelde periode voorafgaand aan de verkiezingen, namelijk 3 weken voorafgaand aan de gemeenteraadsverkiezingen.
- Politieke partijen zijn zelf verantwoordelijk voor het opruimen van de borden binnen vijf dagen na de verkiezingen.

Voor het handhaven van deze criteria is geen reguliere capaciteit beschikbaar. Dat betekent dat er niet actief gehandhaafd wordt op de naleving van deze criteria. Dat kan alleen niet daar waar de plaatsing van een sandwichbord leidt tot verkeersonveilige situaties en/of situaties waar een sandwichbord leidt tot een belemmering van de doorgang van voetgangers en/of

andere verkeersdeelnemers. De kosten van de handhaving zullen dan verhaald worden op de politieke partij.

Het college verwacht dat politieke partijen zich houden aan de eerdergenoemde criteria en gaat ervan uit dat iedere politieke partij haar verantwoordelijkheid neemt in het verwijderen van de geplaatste sandwichborden in de openbare ruimte. Binnen vijf werkdagen na de gemeenteraadsverkiezingen worden de overgebleven sandwichborden verwijderd door de afdeling Wijkonderhoud van de gemeente. Als er veel sandwichborden moeten worden opgeruimd, gaat dit ten koste van het werken in de openbare ruimte.

Betreft

De raad informeren over de uitvoering van de Motie Sandwichborden plaatsen tijdens verkiezingen (Mozard 6622459).

Bijgaande stukken

Geen

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Zaanstad,

Drs. J. Hamming, burgemeester

Drs. G. Blom, gemeentesecretaris